

Пише: Фајненшел тајмс
уторак, 15 новембар 2011 23:29

(ФТ, 14. 11. 2011)

Узимајући у обзир мршаве изгледе за раст на развијеним тржиштима, као и незадовољавајућу регулативу за дисциплиновање банака, човек би очекивао да ће зајмодавци да повећавају своје интересовање за тржишта у развоју.

Изгледа да ствар стоји потпуно другачије. Прошле недеље, Голдман Сакс ([Goldman Sachs](#)), који сигурно није најслабији међу глобалним финансијским институцијама, најавио је да ће се отарасити акција Индустијске и Комерцијалне банке Кине ([Industrial & Commercial Bank of China](#) - ICBC) у висини од 1,5 милијарди америчких долара.

Свега пре неколико месеци, Банк оф Америка Мерил Линч ([Bank of America Merrill Lynch](#)) је, сходно истој стратегији, преполовила свој улог у Чајна Констракшн банк ([China Construction Bank](#)).

Током кратког периода видели су се двојаки потези у циљу гашења проблема око опадајућих вредновања банака у Кини. Голдман Сакс је, тако током трећег квартала ове године, био принуђен да снизи вредност свог улагања у горепоменутој кинеској ICBC банци, и претрпео губитак од 1 милијарде долара. Истовремено је уложио још преко потребног капитала како би побољшао своје књиговодствено стање.

Пише: Фајненшел тајмс
уторак, 15 новембар 2011 23:29

Везивање толико високих износа у акције постаје непривлачно услед нових правила за банковни капитал. Што је још горе, толика улагања нису довела до пораста у пословању као што су неки очекивали. Нису довели ни до успеха покушаји да се изгледе и побољшају односи са кинеском државом, која још увек у својим рукама држи контролне пакете акција свих кинеских банака-зајмодаваца. Следећи ту логику, банкари рачунају да ни њихова садашња продаја кинеских улагања неће штетити односима америчких банака са кинеским партнерима.

О томе би се могло дискутовати, али оно што је сигурно је да повлачење са највећег светског тржишта у тренутку када изглед за послове у осталом делу света нису сјајни изгледа чудновато.

Сличан тренд, мада не толико изражен, догађа се и у другом великом центру тржишта у развоју – Бразилу. А – у њему ни у ком случају не треба да постоји нервоза око државног ограничавања тржишта.

Па ипак, једна од највећих светских банака, лондонска HSBC банка, у оквиру свог глобалног повлачења са тржишта банака намењених услугама становништву, покушава да прода своју бразилску позајамну банку, док се Ројал банк оф Скотланд повлачи из инвестиционог банкарства. Како кажу бразилски конкуренти, једино Џ. П. Морган наставља своју стратегију раста.

А – Бразил је једна од свега неколико земаља широм света где банке још имају профите од 25% и више, који подсећају на волстритске нивое од пре кризе.

Међутим, банкари кажу да постоји притисак од стране главних централа и од органа који у матичној држави регулишу финансијско тржиште да се капитал држи у централном седишту банака. То поготово и највише важи за Европу, где европске банке морају да се равнају према прописима Базела III о довољној висини сопственог капитала током неколико следећих година, као и да до јуна 2012 г. морају задовољавати строже услове које је поставио регулативни орган ЕУ за банке (European Banking Authority).

Ако све горе речено ограничава банкарске операције на удаљеним тржиштима, то ће још више погодити њихове операције на оним оближњим. Тако је италијанска Уникредит

банка објавила да у циљу сопствене докапитализације на тржиште износи додатне акције у висини од 7,5 милијарди евра, уједно планира да сузи своје операције у Источној Европи – а она је ту сада зајмодавац број један. Свега неколико дана пре тога, и немачка Комерцбанк се обавезала да своја нова издавања зајмова ограничи само на Немачку и Пољску, док ће се отарасити својих осталих операција у Источној Европи.

Привлачност Источне Европе је постала мања још од онда када се свет загрејао за економије БРИК земаља. Па ипак, пошто западне банке - а нарочито оне из Западне Европе контролишу скоро три четвртине банкарског система Источне Европе, тај регион је онај који треба највише да стрепи од повлачења банака развијених тржишта са тржишта у развоју.

Док Пољска и Чешка остају релативно привлачне, практично сва остала источноевропска тржишта су осетљива на кредитне проблеме – јер западне банке замрзавају нова позајмљивања. Како оне продају своје тамошње старе позајмице, делове свог пословања, па и читаве своје пословне јединице, треба страховати од још више поремећаја.

Кредитни проблеми су додатно отежани тиме што су оне западне банке које су највише присутне на источноевропском тржишту, баш и оне које имају највеће невоље у својим матичним државама. Осим италијанске Уникредит и немачке Комерцбанке, у тај списак спадају и аустријске: Ерсте и Рајфајзен банка. Аналитичари процењују да обе поседују сувише ниске капитале, а то се односи и на француску Сосијете женерал, која је почела са својим великим смањивањем. Ту је сувишно још посебно помињати и грчке банке – оне неће имати другог избора него да се повуку са своје водеће позиције у деловима југоисточне Европе.

Јасно је да је све ово од важности за погођене економије. Ако уобичајени даваоци кредита изненада и масовно повуку своје капацитете, а то и прети да тако буде у великим деловима Источне Европе, онда су озбиљни економски поремећаји практично неизбежни.

Али, то је такође и од велике важности за банке и њихове акционаре. Ако се ради прикупљања капитала, или смањивања ризика западне банке систематски повуку са тржишта у расту, онда се – поврх оних регулаторних и економских стега, јавља и још један разлог да их инвеститори напусте.

Источна Европа треба највише да стрепи од повлачена банака

Пише: Фајненшел тајмс
уторак, 15 новембар 2011 23:29

Патрик Ценкинс је уредник банкарског сектора Фајненшел тајмса

Превод са енглеског: **Василије Клефтакис**